

MARIANA ENRÍQUEZ

A TŪZ MARTALÉKA

Open Books

A piszkos kisfiú

A családom szerint megbolondultam, mert elhatároztam, hogy Constituciónba fogok költözni, apai nagyszüleim családi házába. A háza maga egy hatalmas kőtömeg, zöldre festett, art deco elemekkel tarkított vaskapui a Virreyes utcára nyílnak, az antik mozaikok már anynyira megkoptak a padlóján, hogy ha netán eszembe jutna viasszal fölkenni, garantáltan korcsolyapálya lenne belőle. Én persze mindig is imádtam azt a házat; amikor kiadták ügyvédi irodának, még kislány koromban, emlékszem, mennyire bosszantott, mennyire hiányoztak azok a hatalmas ablakú szobái, a titkos kerttel felérő belső udvara, és mennyire kiábrándító volt, hogy amikor elmentem a kapu előtt, és már nem mehettem be rajta szabadon. Nem is a nagyapám hiányzott, az a halk szavú férfi, aki

alig mosolygott és sosem játszott velem. Nem is sírtam, amikor meghalt. Sokkal jobban sírtam, amikor a halála után elvesztettük a házat, néhány évre legalábbis.

Az ügyvédek után egy fogorvoscsapat jött, végül pedig egy utazási magazin szerkesztőse bérelte ki, ám azok még két évet sem bírtak ki ott, bezártak. A ház szép volt, kényelmes, és a korához képest egészen jó állapotú, de már senki sem akart abba a városnegyedbe költözni, vagy csak nagyon kevesen. Az utazási magazin is csak azért ment oda, mert az akkori viszonyokhoz képest nagyon olcsó volt a ház bérleti díja. De ez sem mentette meg őket a gyors összeomlástól, és nyilván az sem javított a helyzetükön, hogy kirabolták az irodájukat: elvitték az összes számítógépet, a mikrohullámú sütőt, még a nehéz fénymásológépet is.

A Constitución a vasútállomás városnegyede, ahová a délről érkező vonatok futnak be. A 19. században ott lakott a Buenos Aires-i arisztokrácia, még abból az időből valók ezek a házak, amilyen a családomé is – de sokkal többet átalakítottak szállodává vagy öregotthonná, ha épp nem pusztulófélben vannak a vasútállomás túloldalán, Barracasban. 1887-ben az arisztokrata családok a sárgaláz elől észak felé menekültek a városból. Csak kevesen tértek vissza, alig egy-

egy család szinte. Az évek folyamán a gazdag kereskedőcsaládok, mint a nagyapámé, vízköpőkkel, bronzkopogatókkal felszerelt kőházat tudtak vásárolni maguknak. A negyed azonban továbbra is a menekülés, az elhagyatottság, a számkivetettség bélyegét viselte magán.

És csak egyre rosszabb a helyzet.

De ha az ember feltalálja magát, ha kiismeri az ottani erőviszonyokat, ha ismeri a forgatókönyveket, akkor nem annyira veszélyes. Én például tudom, hogy ha pénteken este megjelenek a Garay téren, könnyen belecsöppenhetek a legkülönbözőbb bandák csetepatéjába: a Ceballos utcai minidílerekkel, akik védik a területüket a többi területfoglalótól és üldözik örökös adósaikat; az agyatlan drogosokkal, akik mindenek fölkapják a vizet, és válaszképpen üvegekkel támadnak; a részeg és fáradt transzvesztiták szintén védik a placcukat. Tudom, ha gyalog megyek haza a sugárúton, akkor sokkalta inkább fenyeget a veszély, hogy kirabolnak, mint ha a Solís utcán mennék, még akkor is, ha a sugárút rendszeren ki van világítva, a Solís utca meg sötét, mert kevés az utcai lámpa, sok össze van törve; ismerni kell a városnegyedet, ha ilyen stratégiákat akarunk kidolgozni magunknak. Kétszer raboltak ki a sugárúton, mind a kétszer fiúk, futva mentek el mellettem, kitépték a kezemből a táskámat, en-

gem meg lerántottak a földre. Először feljelentést tettem a rendőrségen; másodszor már tudtam, hogy fölösleges, mert a rendőrség hagyja, hogy a sugárúton raboljanak, az autópálya fölötti híd a határvonal – három utcasaroknyi szabad területük van –, cserébe a szívességekért, amit nekik tesznek azok a kamasz fiúk. Van néhány módszer arra, hogy hogyan lehet nyugodtan közlekedni ebben a negyedben, és én tökéletesen tudom is alkalmazni őket, persze világos, hogy mindig történhet nem várt esemény. A lényeg, hogy ne féljen az ember, hogy okvetlenül legyen néhány befolyásos barátja, hogy köszönjön az ottani embereknek, még ha azok bűnözők is – főleg akkor, ha bűnözők –, hogy emelt fővel és nyitott szemmel járjon.

Én szeretem ezt a városnegyedet. Senki nem érti, miért. Én igen: mert pontosnak és merésznek, ébernek érezhetem benne magamat. Nem sok Constitúciónhoz mérhető hely akad ebben a városban, amely – a külvárosi szegénynegyedeket, a *villákat* leszámítva – élménydúsabb, szerethetőbb, intenzívebb és hatalmasabb, viszont könnyű benne élni. Constitúción nem könnyű, ámde szép, az összes szegletével, melyet hajdanán leginkább a luxus jellemzett; ilyenek az elhagyott templomok, melyekbe hitetlenek költöztek, akik azt sem tudják, hogy ezek között

a falak között valamikor öreg isteneket dicsőítettek a hívek.

Az utcán is sok ember él. Nem olyan rengeteg, mint jó két kilométerre a házam kapujától, a Kongresszus téren, ahol valóságos tábor van, pont szemben a törvényhozás épületeivel, csakhogy ott nagy ívben tesznek rá, pedig elég szembeszökő a látvány; minden este önkéntes csapatok váltják egymást, ennivalót hordanak az embereknek, ellenőrzik a gyerekek egészségi állapotát, nyáron gyapjútakarót, télen meg friss vizet osztanak nekik. Constitucióban az utcán élők sokkal elhagyatottabbak, ritkán érkezik bárki is hozzájuk. A házammal szemben az egyik sarkon, ahol régen élelmiszerüzlet volt, és befalazták az ajtókat, ablakokat, hogy ne tudjanak bemenni, most egy fiatal édesanya lakik a kisfiával. Pár hónapos terhes, bár itt a városnegyed drogos édesanyáinál sosem lehet tudni, annyira vékonyak mind. A fia lehet úgy ötéves, iskolába nem jár, egész nap a földalattin kéreget, Szent Expeditus-képeket ad cserébe a fillérekért. Onnan tudom, hogy egyik este, amikor jöttem haza a városból, láttam az egyik földalattikocsiban. Nagyon nyomasztó, ahogyan dolgozik: miután odaadja a szentképet az utasnak, kézfogásra nyújtja a piszkos, kicsi kezét. Az utas leplezi a szánakozást, az utálkozást, a fiú ugyan-